

REGIONALNA IZBA OBRACHUNKOWA W GDAŃSKU

WK.6132.1.7.2026

Gdańsk, dnia 20 sierpnia 2026 r

Pan
Sebastian Szwarc
Wójt Gminy Stary Targ

sprawa: Wystąpienie pokontrolne.

Wydział Kontroli Gospodarki Finansowej Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku przeprowadził na podstawie art. 1 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 7 października 1992 r. *o regionalnych izbach obrachunkowych* (tekst jednolity: Dz. U. z 2025 r. poz. 7) oraz § 4 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 lipca 2004 r. *w sprawie siedzib i zasięgu terytorialnego regionalnych izb obrachunkowych oraz szczegółowej organizacji izb, liczby członków kolegium i trybu postępowania* (Dz. U. Nr 167, poz. 1747) w okresie od dnia 8 czerwca 2026 r. do dnia 1 lipca 2026 r. kontrolę doraźną gminy Stary Targ.

Wyniki kontroli zostały ujęte w protokole podpisanym przez obie strony w dniu 1 lipca 2026 r., którego jeden egzemplarz pozostawiono Panu Wójtowi.

Celem kontroli – obejmującej okres od dnia 1 stycznia 2025 r. do dnia 31 maja 2026 r. oraz inne okresy w razie potrzeby – zgodnie z postanowieniami art. 5 ustawy *o regionalnych izbach obrachunkowych*, było sprawdzenie prawidłowości realizacji przez organ wykonawczy uchwał Rady Gminy i innych zadań w zakresie gospodarki finansowej.

Z ustaleń kontroli wynika, że w kierowanej przez Pana jednostce część zadań wykonywana była z naruszeniem przepisów zawartych w aktach prawnych regulujących zasady gospodarki finansowej jednostek sektora finansów publicznych.

Do najistotniejszych nieprawidłowości stwierdzonych podczas kontroli należy zaliczyć:

1. pełnienie funkcji Skarbnika Gminy (który z mocy prawa jest głównym księgowym budżetu) przez Panią Magdalenę Hamadyk, pomimo braku powierzenia jej przez Wójta Gminy Stary Targ obowiązków i odpowiedzialności w zakresie prowadzenia rachunkowości jednostki, wykonywania dyspozycji środkami pieniężnymi, dokonywania wstępnej kontroli zgodności operacji gospodarczych i finansowych z planem finansowym oraz kompletności i rzetelności dokumentów dotyczących operacji gospodarczych i finansowych, czym naruszono art. 54 ust. 1 w związku z art. 53 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009r. *o finansach publicznych* (tekst jednolity: Dz. U. z 2025 r. poz. 1483 ze zm.) oraz art. 18 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. *o samorządzie gminnym* (tekst jednolity: Dz. U z 2026 r. poz. 662 z późn. zm.) – str. 6 protokołu kontroli.

W myśl wskazanych przepisów ustawy *o finansach publicznych* kierownik jednostki może powierzyć określone obowiązki w zakresie gospodarki finansowej pracownikom jednostki. Przyjęcie obowiązków przez te osoby powinno być potwierdzone dokumentem w formie odrębnego imiennego upoważnienia albo wskazania w regulaminie organizacyjnym tej jednostki. Natomiast głównym księgowym jednostki sektora finansów publicznych jest pracownik, któremu kierownik jednostki powierza obowiązki i odpowiedzialność w zakresie prowadzenia rachunkowości jednostki, wykonywania dyspozycji środkami pieniężnymi, dokonywania wstępnej kontroli zgodności operacji gospodarczych i finansowych z planem finansowym oraz kompletności i rzetelności dokumentów dotyczących operacji gospodarczych i finansowych.

Z przywołanego przepisu ustawy *o samorządzie gminnym* wynika natomiast, że skarbnik gminy jest z mocy prawa głównym księgowym budżetu.

2. Nieudostępnienie w Biuletynie Informacji Publicznej jednostki dokumentacji przebiegu i efektów pięciu kontroli przeprowadzonych w jednostce w latach: 2025 - 2026, czym naruszono art. 8 ust. 3 w zw. z art. 6 ust. 1 pkt 4 lit. a tiret drugie ustawy z dnia 6 września 2001 r. *o dostępie do informacji publicznej* (tekst jednolity: Dz. U. z 2022 r. poz. 902 z późn. zm.) – str. 7 - 8 protokołu.

Zgodnie z przywołanymi przepisami organy władzy publicznej są obowiązane udostępnić dane publiczne, w tym dokumentację przebiegu i efektów kontroli oraz wystąpienia, stanowiska, wnioski i opinie podmiotów ją przeprowadzających.

3. Ewidencjonowanie niektórych zdarzeń gospodarczych niezgodnie z postanowieniami przepisów ustawy z dnia 29 września 1994r. *o rachunkowości* (tekst jednolity: Dz. U. z 2026 r. poz. 522 z późn. zm.) oraz rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. *w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej* (tekst jednolity: Dz. U. z 2020 r. poz. 342), a mianowicie:

- a) niezachowanie w czterech przypadkach na koncie 133 – „Rachunek budżetu” zgodności obrotów w ewidencji księgowej z obrotami wynikającymi z otrzymanych wyciągów bankowych (kontrolą objęto 40 wyciągów bankowych z miesięcy: luty 2025 r. i luty 2026 r.), a także dwa przypadki wykazania na koniec 2025 r. na kontach zespołu 1 – „Środki pieniężne i rachunki bankowe” środków pieniężnych, które nie miały odzwierciedlenia na rachunku bankowym, co naruszyło art. 24 ust. 1 i 2 ww. ustawy oraz postanowienia części II – *Opis kont* ust. 1 *Konta bilansowe* pkt 1 załącznika Nr 2 do ww. rozporządzenia – str. 10 - 11 i 27 - 29 protokołu.

Zgodnie z opisem kont zawartym w załączniku Nr 2 do przywołanego rozporządzenia konto 133 służy do ewidencji operacji pieniężnych dokonywanych na bankowych rachunkach budżetu, a zapisy na tym koncie dokonywane są na podstawie dokumentów bankowych, w związku z czym musi zachodzić pełna zgodność zapisów między jednostką a bankiem.

Natomiast konta zespołu 1 mają odzwierciedlać operacje pieniężne oraz obroty i stany środków pieniężnych oraz krótkoterminowych papierów wartościowych.

W myśl przepisów art. 24 ust. 1 i 2 ww. ustawy księgi rachunkowe powinny być prowadzone rzetelnie, bezbłędnie, sprawdzalnie i bieżąco. Księgi rachunkowe uznaje się za rzetelne, jeżeli dokonane w nich zapisy odzwierciedlają stan rzeczywisty;

- b) ujęcie na koncie 240 – „Pozostałe rozrachunki” (UG – wg stanu na dzień 31 grudnia 2025 r. i 31 marca 2026 r.) kwoty w wysokości 415.913,12 zł stanowiącej zobowiązania wymagalne wobec pracowników Urzędu Gminy z tytułu

niewypłaconych odpraw emerytalnych, nagród jubileuszowych i ekwiwalentów za urlop z lat: 2023 - 2025, które powinny być ujęte na koncie 234 – „Pozostałe rozliczenia z pracownikami” – str. 14 - 15 protokołu.

Zgodnie z opisem kont zawartym w załączniku Nr 3 do ww. rozporządzenia konto 240 służy do ewidencji krajowych i zagranicznych należności i roszczeń oraz zobowiązań nieobjętych ewidencją na kontach 201-234. Natomiast konto 234 służy do ewidencji należności, roszczeń i zobowiązań wobec pracowników z innych tytułów niż wynagrodzenia;

- c) nieuwjęcie w ewidencji księgowej Urzędu Gminy Stary Targ odsetek od zaciągniętych kredytów zapłaconych w 2025 r. w kwocie 513.910,03 zł, czym naruszono art. 20 ust. 1 w związku z art. 4 ust. 2 oraz art. 24 ust. 1 ustawy *o rachunkowości* – str. 56 - 58 protokołu.

Stosownie do wskazanych przepisów ustawy *o rachunkowości* do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym, zgodnie z jego treścią ekonomiczną, a księgi rachunkowe powinny być prowadzone rzetelnie, bezbłędnie, sprawdzalnie i bieżąco.

4. Zaklasyfikowanie w I kwartale 2026 r. wydatków w kwocie 71.793,83 zł poniesionych tytułem zapłaty odsetek od zaciągniętych kredytów w rozdziale 75023 – „Urząd gminy” § 4300 „Zakup usług pozostałych”, zamiast (właściwie) w rozdziale 75702 – „Obsługa papierów wartościowych, kredytów i pożyczek oraz innych zobowiązań jednostek samorządu terytorialnego zaliczanych do tytułu dłużnego - kredyty i pożyczki” § 8110 – „Odsetki od samorządowych papierów wartościowych lub zaciągniętych przez jednostkę samorządu terytorialnego kredytów i pożyczek”, czym naruszono postanowienia obowiązującego do dnia 28 kwietnia 2026 r. rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie *szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych* (tekst jednolity: Dz. U. z 2022 r., poz. 513 z późn. zm.) – str. 9 - 10 protokołu.

Na mocy § 5 aktualnie obowiązującego rozporządzenia Ministra Finansów i Gospodarki w sprawie *szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych* (Dz. U. z 2026 r. poz. 582) do sprawozdań z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego na rok 2026 stosuje się przepisy rozporządzenia z 2010 r.

5. Niesporządzenie przez Urząd Gminy, jako jednostki organizacyjnej gminy Stary Targ, następujących sprawozdań jednostkowych:
- wg stanu na koniec 2025 r.: Rb-27S, Rb-27ZZ, Rb-50, Rb-Z, Rb-N, Rb-UZ, Rb-ZN,
 - za I kwartał 2026 r.: Rb-27S, Rb-27ZZ, Rb-N i Rb-ZN,
- czym naruszono (w zakresie sprawozdań budżetowych) postanowienia § 6 ust. 1 pkt 1 i § 9 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 stycznia 2025 r. w sprawie *sprawozdawczości budżetowej* (Dz. U. z 2025 r. poz. 133) oraz (w zakresie sprawozdań z operacji finansowych) § 6 pkt 2 lit. b) w związku z § 4 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie *sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych* (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r. poz. 652) – str. 24 - 25 protokołu.

Stosownie do wskazanych przepisów rozporządzenia w sprawie *sprawozdawczości budżetowej* sprawozdania jednostkowe są sporządzane przez kierowników jednostek organizacyjnych, kierowników jednostek obsługujących i naczelników urzędów skarbowych na podstawie ewidencji księgowej, a kierownicy jednostek, kierownicy jednostek obsługujących i naczelnicy urzędów skarbowych są obowiązani sporządzać sprawozdania rzetelnie i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym

Natomiast w myśl przytoczonych przepisów rozporządzenia w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych sprawozdania, w imieniu jednostki, są sporządzane i przekazywane w zakresie operacji finansowych przez kierowników jednostek organizacyjnych podległych jednostkom samorządu terytorialnego, w tym kierowników samorządowych zakładów budżetowych, albo przez kierowników jednostek obsługujących daną jednostkę odpowiednio do zakresu wykonywanych zadań wynikających z przepisów odrębnych - Rb-Z, Rb-N, Rb-UZ, Rb-ZN. Sprawozdanie jednostkowe – sporządzone przez kierownika jednostki lub kierowników jednostek obsługujących daną jednostkę, odpowiednio do zakresu wykonywanych zadań wynikających z przepisów odrębnych, na podstawie ksiąg rachunkowych lub ewidencji księgowej danej jednostki oraz innych dokumentów dotyczących tej jednostki.

6. Niewykazanie w rocznym sprawozdaniu Rb-PDP z wykonania podstawowych dochodów podatkowych za okres od początku roku do 31 grudnia 2025 r. oraz w sprawozdaniu Rb-27S za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2025 r. – skutków obniżenia górnych stawek podatków, z tytułu: podatku rolnego w kwocie 211.980,71 zł, podatku od nieruchomości w kwocie 284.365,47 zł oraz podatku od środków transportowych w kwocie 65.743,62 zł, czym naruszono § 9 ust. 1 rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości budżetowej w zw. z postanowieniami § 3 ust. 1 pkt 8 oraz § 7 ust. 3 Załącznika 38 Instrukcja sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego do ww. rozporządzenia – str. 30 - 32 protokołu.

Stosownie do postanowień § 9 ust. 1 tego rozporządzenia kierownicy jednostek są obowiązani sporządzać sprawozdania rzetelnie i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

Natomiast zgodnie z § 3 ust. 1 pkt 8 Załącznika 38 Instrukcja sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego do ww. rozporządzenia w kolumnie „Skutki obniżenia górnych stawek podatków obliczone za okres sprawozdawczy” wykazuje się kwoty stanowiące różnicę pomiędzy dochodami, jakie gmina lub miasto na prawach powiatu mogłyby uzyskać, stosując górne stawki podatkowe, a dochodami, jakie powinny uzyskać, stosując niższe stawki uchwalone przez radę gminy lub miasta na prawach powiatu; w przypadku zastosowania przez gminę lub miasto na prawach powiatu obniżenia górnej stawki, różnicę – pomiędzy stawką górną a przyjętą w uchwale przez radę gminy lub miasta na prawach powiatu, przemnożoną przez podstawę opodatkowania – wykazuje się w kolumnie „Skutki obniżenia górnych stawek...” sprawozdań dotyczących dochodów budżetowych narastająco od początku roku do końca okresu sprawozdawczego.

Natomiast zgodnie z postanowieniami § 7 ust. 3 ww. rozporządzenia kwoty dotyczące skutków obniżenia górnych stawek podatków, skutków udzielonych ulg i zwolnień oraz skutków decyzji wydanych przez organ podatkowy na podstawie ustawy – Ordynacja podatkowa obliczonych za okres sprawozdawczy – wykazane w odpowiednich kolumnach sprawozdania Rb-PDP, powinny być zgodne z odpowiadającymi tym kwotom skutkami, wykazanymi w sprawozdaniu Rb-27S z wykonania planu dochodów samorządowych jednostek budżetowych i jednostek samorządu terytorialnego, odpowiednio do przepisów rozporządzenia.

7. Nieterminowe odprowadzenie części składek do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych i Fundusz Pracy) za miesiące: maj, czerwiec i sierpień 2025 r. (opóźnienia dotyczyły środków w łącznej wysokości 248.875,98 zł i wyniosły od 1 do 16 dni), czym naruszono art. 47 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2026 r., poz. 199 z późn. zm.) – str. 16 - 17 protokołu.

Zgodnie z brzmieniem wskazanego przepisu w przypadku jednostek budżetowych, gospodarstw pomocniczych i zakładów budżetowych płatnik składek opłaca składki za dany miesiąc, nie później niż do 5. dnia następnego miesiąca.

8. Nieterminowe odprowadzenie zaliczki w kwocie 29.528 zł na podatek dochodowy od osób fizycznych za miesiąc czerwiec 2025 r. (opóźnienie wyniosło 2 dni), a także odprowadzenie zaliczki na ww. podatek za miesiące: styczeń i grudzień 2025 r. w kwocie niższej od zadeklarowanej o 1.745,43 zł, czym naruszono art. 38 ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o *podatku dochodowym od osób fizycznych* (tekst jednolity: Dz. U. z 2026 r. poz. 592 z późn. zm.) w związku z art. 8 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. *Ordynacja podatkowa* (tekst jednolity: Dz. U. z 2026 r. poz. 622 z późn. zm.) – str.15 - 16 protokołu.

W myśl art. 38 ust. 1 ustawy o *podatku dochodowym od osób fizycznych* płatnicy przekazują kwoty pobranych zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych w terminie do dnia 20. miesiąca następującego po miesiącu, w którym pobrano zaliczki, na rachunek urzędu skarbowego właściwego według miejsca zamieszkania płatnika.

Natomiast zgodnie z art. 8 ustawy *Ordynacja podatkowa* płatnikiem jest osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna niemająca osobowości prawnej, obowiązana na podstawie przepisów prawa podatkowego do obliczenia i pobrania od podatnika podatku i wpłacenia go we właściwym terminie organowi podatkowemu.

9. Przekroczenie zakresu upoważnienia do dokonywania wydatków ze środków publicznych, wynikającego z granicy planu finansowego Urzędu Gminy Stary Targ:
- w 2025 r. – 203 przypadki w łącznej wysokości 2.328.503,40 zł,
 - w okresie od dnia 1 stycznia 2026 r. do dnia 30 kwietnia 2026 r. – 32 przypadki w łącznej wysokości 420.169,01 zł,
- czym naruszono art. 44 ust. 1 w związku z art. 254 pkt 3 ustawy o *finansach publicznych* – str. 32 - 34 protokołu.

Stosownie do wskazanych przepisów wydatki publiczne mogą być ponoszone w wysokości ustalonej w planie finansowym jednostki sektora finansów publicznych, co wynika z zasady gospodarki finansowej polegającej na tym, że dokonywanie wydatków następuje w granicach kwot określonych w planie finansowym, z uwzględnieniem prawidłowo dokonanych przeniesień i zgodnie z planowanym przeznaczeniem, w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasady uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów.

10. Wydatkowanie w grudniu 2025 r. kwoty 534.501,75 zł stanowiącej otrzymaną w grudniu 2025 r. kwotę środków subwencji ogólnej i udziałów w podatku dochodowym od osób fizycznych na styczeń następnego roku [suma otrzymanych na 2026 r. środków, które wpłynęły na rachunek budżetu do dnia 31 grudnia 2025 r. wynosiła 1.821.093,38 zł, stan środków na rachunku bieżącym budżetu (konto 133) na dzień 31 grudnia 2025 r. wynosił 1.286.591,63 zł], czym naruszono art. 44 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 w związku z art. 211 ust. 1 ustawy o *finansach publicznych* – str. 26 - 30 protokołu.

Wydatkowanie w grudniu 2025 r. środków pochodzących z subwencji i udziałów w podatku dochodowym od osób fizycznych przeznaczonych na styczeń 2026 r. należy uznać za dokonane bez upoważnienia wynikającego z uchwały budżetowej na 2025 r., a także z naruszeniem przepisów dotyczących dokonywania poszczególnych rodzajów wydatków. Z treści art. 211 ust. 1 ustawy o *finansach publicznych* wynika, że budżet jednostki samorządu terytorialnego jest rocznym planem dochodów i wydatków oraz przychodów i rozchodów tej jednostki. Zatem z istoty budżetu – jako planu finansowego o perspektywie rocznej – wynika uprawnienie do dysponowania środkami finansowymi

w roku, w którym stanowią one źródła dochodów budżetu. Przy tym nie ma znaczenia, kiedy te środki wpływają, bowiem gmina nie ma prawa przeznaczać kwot subwencji roku przyszłego na jakiegokolwiek wydatki roku bieżącego – zarówno na te ujęte w planie finansowym – jak i na te w nim nie ujęte. Ponadto dla uznania, że środki te zostały wydatkowane niezgodnie z prawem nie ma również znaczenia, na co je przeznaczono. Zakres upoważnienia do dokonania wydatku jest oznaczony bowiem przez ustalenie kwoty (czy nie przekracza limitu ustalonego w planie finansowym i kompetencji osoby dokonującej wydatku), przeznaczenia (czy można było sfinansować dane wydatki konkretnymi środkami, tzn. dokonanie danego rodzaju wydatku) oraz okresu, w jakim dokonano wydatku (por. orzeczenia GKO z dnia 22 kwietnia 2013 r. sygn. akt: BDF1/4900/13/17/RN-6/13/RWPD-1053 oraz z dnia 21 lipca 2014 r. sygn. akt. BDF1/4900/51/55/RN-14/14).

Biorąc powyższe pod uwagę należy uznać, że wydatkowanie w grudniu 2025 r. ww. środków przeznaczonych na styczeń roku 2026 naruszyło także art. 44 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 ustawy o finansach publicznych, zgodnie z którymi wydatki publiczne mogą być ponoszone na cele i w wysokościach ustalonych w uchwale budżetowej, a jednostki sektora finansów publicznych dokonują wydatków zgodnie z przepisami dotyczącymi poszczególnych rodzajów wydatków.

11. Przyznanie i wypłacanie od dnia 1 stycznia 2026 r. pracownikowi zatrudnionemu w Urzędzie Gminy Stary Targ na stanowisku Starszego Inspektora ds. pozyskiwania funduszy uzupełniających na działania w obszarze gospodarki odpadami (kontrolą objęto 11 pracowników jednostki) wynagrodzenia w kwocie wyższej o 200 zł brutto miesięcznie od przewidzianej dla kategorii zaszeregowania danego pracownika (przyznano płacę zasadniczą w wysokości 8.000 zł wg XIII kategorii zaszeregowania, która wynosiła maksymalnie 7.800 zł), co naruszyło postanowienia *Regulaminu wynagradzania pracowników Urzędu Gminy w Starym Targu* wprowadzonego Zarządzeniem Nr 47/2025 Wójta Gminy Stary Targ z dnia 16 czerwca 2025 r. – str. 36 protokołu.

Zgodnie z powyższym *Regulaminem wynagradzania pracowników Urzędu Gminy w Starym Targu* maksymalne wynagrodzenie zasadnicze dla XIII kategorii zaszeregowania wynosiło 7.800,00 zł.

12. Przyznanie pracownikom dodatku specjalnego:

- w 2022 r. pracownikowi zatrudnionemu na stanowiskach Kierownik USC/Inspektor ds. ewidencji ludności i dowodów osobistych (wypłacany w okresie od miesiąca marca 2022 r. do miesiąca lutego 2026 r.),
- w 2025 r. pracownikowi zatrudnionemu na stanowisku Starszego Inspektora ds. pozyskiwania środków pozabudżetowych (wypłacany w okresie od miesiąca czerwca do miesiąca grudnia 2025 r.)

bez wskazania czasu, na jaki dodatek specjalny został przyznany, czym naruszono art. 36 ust. 5 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1135) – str. 37 - 38 protokołu.

Zgodnie ze wskazanym przepisem dodatek specjalny może być przyznany z tytułu okresowego zwiększenia obowiązków służbowych lub powierzenia dodatkowych zadań.

13. Zaniechanie wypłacenia bądź wypłacenie po wymaganym terminie powstałych w latach: 2023 - 2026 zobowiązań wobec 10 pracowników Urzędu Gminy wynoszonych łącznie 415.913,12 zł, a mianowicie:

- a) wypłacenie:

- odpraw emerytalnych należnych czterem pracownikom w łącznej wysokości 199.405,20 zł,

- nagród jubileuszowych należnych trzem pracownikom w łącznej wysokości 31.488 zł,
- ekwiwalentów pieniężnych za niewykorzystany urlop wypoczynkowy należnych dwóm pracownikom w łącznej wysokości 22.652,96 zł, z opóźnieniem wynoszącym do 419 dni od dnia uzyskania przez danego pracownika do nich prawa,
- b) niewypłacenie (wg stanu na dzień 29 czerwca 2026 r.):
 - odpraw emerytalnych należnych trzem pracownikom w łącznej wysokości 121.075,20 zł,
 - nagrody jubileuszowej należnej jednemu pracownikowi w wysokości 22.396,80 zł,
 - ekwiwalentu pieniężnego za niewykorzystany urlop wypoczynkowy należny jednemu pracownikowi w wysokości 18.894,96 zł,

czym naruszono art. 38 ust. 2 i 3 ustawy o *pracownikach samorządowych* w związku z § 8 ust. 1 i ust. 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 października 2021 r. w sprawie *wynagradzania pracowników samorządowych* (Dz. U. z 2024 r. poz. 1638 z późn. zm.) a także art. 171 § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – *Kodeks pracy* (tekst jednolity: Dz. U. z 2025 r. poz. 277 z późn. zm.) – str. 19 - 21 i 38 - 41 protokołu.

Stosownie do brzmienia wskazanych przepisów ustawy o *pracownikach samorządowych* po upływie określonych lat pracy przysługuje nagroda jubileuszowa. Natomiast w związku z przejściem na emeryturę przysługuje jednorazowa odprawa w wysokości uzależnionej od stażu pracy.

Zgodnie § 8 ust. 1 i 4 ww. rozporządzenia pracownik samorządowy nabywa prawo do nagrody jubileuszowej w dniu upływu okresu uprawniającego do tej nagrody albo w dniu wejścia w życie przepisów wprowadzających nagrody jubileuszowe. Nagrodę jubileuszową wypłaca się niezwłocznie po nabyciu przez pracownika samorządowego prawa do tej nagrody.

W myśl art. 171 § 1 *Kodeksu pracy* w przypadku niewykorzystania przysługującego urlopu w całości lub w części z powodu rozwiązania lub wygaśnięcia stosunku pracy pracownikowi przysługuje ekwiwalent pieniężny.

14. Zawarcie w 2025 r. trzech umów o dzieło (o łącznej wartości 7.150 zł brutto) oraz w 2026 r. jednej umowy o dzieło (o wartości 2.750 zł brutto) z pracownikiem Urzędu Gminy zatrudnionym na stanowisku Inspektora ds. zagospodarowania przestrzennego obejmujących zadania wchodzące w zakres jego obowiązków, czym naruszono art. 36 ust. 1 i 5, art. 42 ust. 2 w związku z art. 43 ust. 1 ustawy o *pracownikach samorządowych* oraz z postanowieniami 22 § 1, § 1¹ i § 1² *Kodeksu pracy*, a także art. 44 ust. 2 i art. 44 ust. 3 pkt 1 ustawy o *finansach publicznych* – str. 45 - 47 protokołu.

Czynności mieszczące się w ustalonym zakresie obowiązków pracownika powinny być realizowane i rozliczane w ramach tego stosunku, a nie poprzez zawieranie z pracownikiem dodatkowych umów cywilnoprawnych. Zawarcie umów o dzieło prowadziło do odrębnego, bezpodstawnego, wynagradzania pracownika ze środków publicznych za realizację zadań mieszczących się w zakresie obowiązków przypisanych zajmowanemu przez niego stanowisku.

Stosownie do treści art. 36 ustawy o *pracownikach samorządowych* pracownikowi samorządowemu przysługuje wynagrodzenie stosowne do zajmowanego stanowiska oraz posiadanych kwalifikacji zawodowych (ust. 1). Pracownikowi samorządowemu z tytułu okresowego zwiększenia obowiązków służbowych lub powierzenia dodatkowych zadań może zostać przyznany dodatek specjalny (ust. 5). Jeżeli wymagają tego potrzeby jednostki, w której pracownik samorządowy jest zatrudniony, na polecenie przełożonego wykonuje on pracę w godzinach nadliczbowych, w tym w wyjątkowych przypadkach także w porze nocnej oraz w niedziele i święta (art. 42 ust. 2 ww. ustawy).

Z art. 43 ust. 1 tej ustawy wynika zaś, że w sprawach nieuregulowanych w ustawie stosuje się odpowiednio przepisy *Kodeksu pracy*.

W przypadku zaistnienia potrzeby okresowego zwiększenia zakresu obowiązków służbowych albo powierzenia pracownikowi dodatkowych zadań ustawa o *pracownikach samorządowych* przewiduje możliwość przyznania pracownikowi dodatku specjalnego. Jeżeli natomiast wykonanie powierzonych zadań wymaga pracy poza obowiązującymi pracownika normami czasu pracy, zastosowanie znajdują zasady dotyczące pracy w godzinach nadliczbowych. Nie jest natomiast prawidłowym sposobem wynagradzania pracownika samorządowego zawieranie z nim umów o dzieło obejmujących zadania należące do jego podstawowego zakresu czynności.

Ponadto zgodnie z wyżej powołanym art. 22 *Kodeksu pracy* przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca - do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem (§ 1). Zatrudnienie w warunkach określonych w § 1 jest zatrudnieniem na podstawie stosunku pracy, bez względu na nazwę zawartej przez strony umowy (§ 11). Nie jest dopuszczalne zastąpienie umowy o pracę umową cywilnoprawną przy zachowaniu warunków wykonywania pracy, określonych w § 1 (§ 12).

Z powyższego zatem wynika, że nie można zastępować zatrudnienia pracowniczego umową cywilnoprawną, gdy praca jest wykonywana w warunkach właściwych dla stosunku pracy.

W konsekwencji poniesienie wydatków na wypłatę wynagrodzeń z tytułu wskazanych umów o dzieło nastąpiło z naruszeniem art. 44 ust. 2 ustawy o *finansach publicznych*, zgodnie z którym jednostki sektora finansów publicznych dokonują wydatków zgodnie z przepisami dotyczącymi poszczególnych rodzajów wydatków, a także art. 44 ust. 3 pkt 1 tej ustawy, nakazującego dokonywanie wydatków publicznych w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasad uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów oraz optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów.

15. Nieterminowe wypłacanie diet sołtysom gminy Stary Targ (opóźnienia wynosiły od jednego do 44 dni – kontroli poddano wypłaty za wszystkie kwartały 2025 r. oraz za I kwartał 2026 r.), czym naruszono § 2 ust. 1 uchwały Nr XXX/236/2021 Rady Gminy Stary Targ z dnia 29 listopada 2021 r. w *sprawie ustalenia wysokości diet dla sołtysów* – str. 47 - 48 protokołu.

Zgodnie z powyższą uchwałą comiesięczne zryczałtowane diety, powinny zostać wypłacone jednorazowo w terminie 30 dni po zakończeniu kwartału.

16. Nieterminowe dokonanie w 2025 r. spłat rat zaciągniętych 10 kredytów (na 12 sprawdzonych – opóźnienia dotyczyły rat w łącznej wysokości 410.003,97 zł i wyniosły od jednego do dziewięciu dni), czym naruszono art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy o *finansach publicznych* – str. 53 - 56 protokołu.

W myśl wskazanego przepisu wydatki publiczne powinny być dokonywane w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań.

Ponadto w trakcie kontroli ustalono, że od dnia 18 lipca 2025 r. nie powołano Zastępcy Wójta Gminy Stary Targ, czym naruszono art. 26a ust. 1 ustawy o *samorządzie gminnym* – str. 5 protokołu.

Zgodnie z przywołanym przepisem wójt gminy (burmistrz, prezydent miasta) w drodze zarządzenia powołuje swojego zastępcę lub zastępców oraz określa ich liczbę.

Podając powyższe do wiadomości Pana Wójta, działając na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy *o regionalnych izbach obrachunkowych*, proszę o spowodowanie usunięcia przedstawionych nieprawidłowości poprzez:

1. powierzenie w formie pisemnej Skarbnikowi Gminy obowiązków i odpowiedzialności w zakresie prowadzenia rachunkowości jednostki,
2. udostępnianie w Biuletynie Informacji Publicznej danych publicznych zgodnie z ustawą *o dostępie do informacji publicznej*,
3. ewidencjonowanie zdarzeń gospodarczych zgodnie z przepisami ustawy *o rachunkowości* oraz rozporządzenia *w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej*,
4. klasyfikowanie wydatków publicznych zgodnie z obowiązującymi przepisami,
5. sporządzanie wszystkich wymaganych sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań z operacji finansowych zgodnie z wymaganymi przepisami,
6. sporządzanie sprawozdań budżetowych zgodnie z rozporządzeniem *w sprawie sprawozdawczości budżetowej*,
7. terminowe odprowadzanie wymaganych składek do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych,
8. terminowe odprowadzanie wymaganych zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych,
9. dokonywanie wydatków budżetowych w granicach kwot określonych w planie finansowym jednostki,
10. zaniechanie wydatkowania środków subwencji i udziałów w podatku dochodowym od osób fizycznych otrzymywanych w grudniu danego roku na styczeń roku następnego w roku otrzymania środków,
11. określanie wynagrodzenia pracownikom jednostki zgodnie z postanowieniami obowiązującego Regulaminu wynagradzania,
12. przyznawanie pracownikom dodatków specjalnych zgodnie z obowiązującymi przepisami,
13. wypłacenie pracownikom zaległych należności z tytułu odpraw emerytalnych, nagród jubileuszowych oraz ekwiwalentów pieniężnych za niewykorzystany urlop wypoczynkowy, a także terminowe wypłacanie pracownikom należności wynikających z ww. tytułów,
14. zaniechanie zawierania z pracownikami umów cywilnoprawnych, których przedmiotem są zadania wynikające z zakresu obowiązków określonego w ramach stosunku pracy,
15. wypłacanie diet sołtysom gminy Stary Targ w terminie określonym postanowieniami stosownej uchwały Rady Gminy Stary Targ,
16. terminowe dokonywanie spłat rat zaciągniętych kredytów.

Proszę również wyeliminować wszystkie pozostałe uchybienia i nieprawidłowości wyszczególnione w protokole kontroli.

Jednocześnie informuję, że zgodnie z treścią art. 9 ust. 3 ustawy *o regionalnych izbach obrachunkowych* kontrolowana jednostka jest obowiązana w terminie 30 dni od dnia doręczenia wystąpienia pokontrolnego zawiadomić Izbę o sposobie wykonania wniosków lub przyczynach ich niewykonania.

Wykonanie wskazanych wyżej zaleceń może być objęte kontrolą sprawdzającą, zgodnie z art. 7a ust. 4 ustawy *o regionalnych izbach obrachunkowych*.

Do wniosków zawartych w powyższym wystąpieniu (zgodnie z art. 9 ust. 3 i ust. 4 ustawy *o regionalnych izbach obrachunkowych*) przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń w terminie 14 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku za pośrednictwem Prezesa tutejszej Izby. Podstawą zgłoszenia zastrzeżenia może być tylko zarzut naruszenia prawa poprzez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie.

Luiza Budner – Iwanicka
Prezes
Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Gdańsku

Do wiadomości:

Pani Magdalena Wasiewicz– Przewodnicząca Rady Gminy Stary Targ.